

SWEDISH ENVIRONMENTAL PROTECTION AGENCY

YTTRANDE

2017-04-20 Ärendenr:
NV-00833-17Miljö- och energidepartementet
m.registrator@regeringskansliet.se

Yttrande över Havs- och vattenmyndighetens rapport Tydligare regler för små avloppsanläggningar med tillhörande konsekvensanalys (M2016/02191/Nm)

Sammanfattning

Naturvårdsverket anser att det är positivt att tillämpningsområdet för de aktuella bestämmelserna i förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd tydliggörs. Det är dock viktigt att reglering av dagvatten och bräddningar från större reningsverk och ledningsnät regleras särskilt.

Naturvårdsverket ställer sig bakom förslaget om krav på certifiering och kontroll. Vi delar dock den farhåga som uttryckts i referensgruppen att hanteringen av all dokumentation på tillsynsmyndigheten kan ta mycket resurser. Vi förutsätter därför att det vid införandet finns ett digitalt system på plats som är tillgängligt och enkelt att använda för verksamhetsutövare, tillsynsmyndigheter och berörda branscher.

Naturvårdsverket anser att de nya kravnivåerna för fosforreduktionen från små avloppsanläggningar är rimliga. Det är även rimligt att inte reglera kvävehalterna.

Slutligen anser Naturvårdsverket att det är positivt med ett nationellt gemensamt bedömningsunderlag för beslut på regional eller kommunal nivå om vilka områden som är aktuella.

BESÖK: STOCKHOLM – VALHALLAVÄGEN 195

ÖSTERSUND – FORSKARENS VÄG 5, HUS UB

POST: 106 48 STOCKHOLM

TEL: 010-698 10 00

FAX: 010-698 16 00

E-POST: REGISTRATOR@NATURVARDSVERKET.SEINTERNET: WWW.NATURVARDSVERKET.SE

Naturvårdsverkets ställningstagande och skäl

Naturvårdsverket är positivt till Havs- och vattenmyndighetens förslag till tydligare regler för små avloppsanläggningar

Naturvårdsverket anser att den konsekvensutredning som Havs- och vattenmyndigheten har tagit fram är väl utförd, heltäckande och noggrann.

Naturvårdsverket instämmer i HaVs bedömning att det behövs ett ekonomiskt incitament för att motivera fastighetsägarna att själva ta initiativ till att rätta till sina anläggningar och därmed nå en högre åtgärdstakt. Naturvårdsverket efterlyser en fortsatt utredning av hur lämpliga styrmedel ska utformas.

Nedan följer Naturvårdsverkets specifika synpunkter på några av författningsförslagen.

Synpunkter på författningsförslaget

Bestämmelsernas tillämpningsområde (12 §)

Enligt förslaget ska de aktuella bestämmelserna i förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd reglera endast utsläpp av toalettavloppsvatten från små anläggningar. Naturvårdsverket anser att det är positivt att bestämmelsernas tillämpningsområde tydliggörs, eftersom det enligt nuvarande lydelse inte är helt tydligt vad som omfattas av bestämmelserna.

Det är dock viktigt att reglering av annat avloppsvatten, t.ex. dagvatten och utsläpp av orenat avloppsvatten (bräddning) från större avloppsreningsverk och ledningsnät regleras särskilt.

Naturvårdsverket poängterar att reglering av dagvatten bör omfatta anläggande av hela dagvattenanläggningen, dvs. både reningsanläggning och avledande av dagvatten (dvs. ledningsnät, diken m.m.), eftersom dagvatten ofta avleds och släpps ut utan att ha passerat någon särskild rening. Även ändring av dagvattenanläggning bör regleras, om åtgärden medför väsentlig ändring av dagvattnets mängd eller sammansättning. Även utsläpp av orenat avloppsvatten (bräddning) från större avloppsreningsverk och från ledningsnät bör regleras särskilt, så att den svenska lagstiftningen överensstämmer med kraven enligt avloppsdirektivet 91/271/EEG.

Förbud mot utsläpp av toalettavloppsvatten (ny 12 a §)

Naturvårdsverket är positivt till förslaget att förbud mot utsläpp av orenat toalettavloppsvatten förtydligas, eftersom nuvarande formulering av förbudet i 12 § är otydligt och svårtolkat. Även om utsläpp av orenat toalettavloppsvatten knappast kan godtas enligt de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. och kravet i 9 kap. 7 § miljöbalken, utgör bestämmelsen en precisering av dessa krav. Bestämmelsen bör därför finnas kvar och förtydligas enligt förslaget.

Krav på tillstånd för anläggning av små avloppsanläggningar (13 §)

Havs- och vattenmyndigheten föreslog tidigare (2016) en ändring som innebar att det skulle krävas tillstånd även för driften av en liten avloppsanläggning.

Naturvårdsverket instämmer i den bedömning som Havs- och vattenmyndigheten nu gör av för- respektive nackdelarna med ett förslag som innebär att driften är tillståndspliktig, och delar myndighetens slutsats att tillståndskravet bör formuleras på ett sådant sätt så att driften inte blir tillståndspliktig. Naturvårdsverket håller med om att driften av en anläggning istället bör kontrolleras genom tillsynsåtgärder.

Krav på certifiering och kontroll (15 §, X § och Y §)

Naturvårdsverket delar i och för sig Havs- och vattenmyndighetens bedömning att det finns flera fördelar med att ställa krav på att anläggningarna ska installeras av personer med dokumenterad kunskap och att anläggningarna ska kontrolleras regelbundet. Vidare delar Naturvårdsverket bedömningen att kontrollerna utgör ett komplement till tillsynen.

Naturvårdsverket ser dock vissa farhågor med att införa sådana krav på certifiering och kontroll. Certifiering i samband med anläggning, installation och återkommande kontroller medför att en ökad mängd dokumentation och information om de små avloppsanläggningarna tillgängliggörs för tillsynsmyndigheten. Det är av vikt att de ökade informationsmängderna inte medför resurskrävande insatser av tillsynsmyndigheten och därmed minskar myndighetens möjlighet att följa den egna riskbaserade tillsynsplanen. Frågan aktualiseras särskilt eftersom brister i underlagen medför krav på åtgärd från tillsynsmyndighetens sida om påförande av miljöskattavgift.

Naturvårdsverket instämmer därför i den farhåga som delar av referensgruppen uttryckt om att hanteringen av dokumentation kommer att ta mycket tid från tillsynsmyndigheten och innebära en ytterligare kostnad för verksamhetsutövaren i form av tillsyns- och miljöskattavgifter. För alla parter gäller att den administrativa hanteringen av utförandeintyg och kontrollrapporter behöver vara enkel och inte onödigt tidskrävande.

Naturvårdsverket ställer sig alltså bakom förslaget på en viss kunskapsnivå genom certifiering av de som anlägger avloppsanläggningar, krav på opartisk kontroll vid nyinstallation samt kontinuerlig kontroll av nya anläggningar i drift. Detta förutsätter dock att det vid införandet finns ett digitalt system på plats som är i linje med målen i digitalt först och som är tillgängligt och enkelt att använda för verksamhetsutövare, tillsynsmyndigheter och berörda branscher.

Krav på slutna ledningar (16 §)

Naturvårdsverket har inga invändningar mot förslaget att kravet på slutna ledningar i 16 § ska tas bort. Såvitt Naturvårdsverket kan bedöma har bestämmelsens ursprungliga betydelse troligen spelat ut sin roll.

Hälsoskydds krav (ny 16 a §)

Bestämmelsen är allmänt formulerad och innehåller inga preciserade krav på reduktion av smittämnen eller halt i utgående vatten. Naturvårdsverket konstaterar att det hade varit önskvärt med ett mer specifikt krav, dels med hänsyn till skyddet för människors och djurs hälsa, dels för att ett tydligare formulerat krav är enklare att efterfölja och kontrollera. Mot bakgrund av de svårigheter som Havs- och vattenmyndigheten har identifierat när myndigheten

analyserat möjligheten att föreslå ett mer specifikt krav, stödjer Naturvårdsverket emellertid förslaget.

Miljöskyddskrav (ny 16 d §)

Havs- och vattenmyndigheten föreslår krav på förväntad fosforreduktion om minst 40 procent (90 procent om avloppsanläggningens utsläppspunkt placeras inom ett område som är utpekade som särskilt känsligt). Havs- och vattenmyndighetens förslag innehåller inget krav på kvävereduktion ur miljöskyddssynpunkt. Naturvårdsverket anser att det resonemang som Havs- och vattenmyndigheten för och som mynnar ut i de specifika förslagen är rimliga.

Utpekande av områden som är känsliga för utsläpp av toalettavloppsvatten (ny Z §)

Naturvårdsverket anser att det är positivt om det tas fram ett nationellt gemensamt bedömningsunderlag för utpekande av områden som är känsliga för utsläpp av toalettavloppsvatten. Ett sådant förfarande medför att bedömningarna blir mer lika i hela landet och bidrar till mer förutsebara och rättssäkra beslut. Naturvårdsverket anser också att utpekandet bör ske på regional eller kommunal nivå.

Beslut om detta yttrande har fattats av generaldirektören Björn Risinger.

Vid den slutliga handläggningen har i övrigt deltagit avdelningschefen Martin Eriksson, föredragande, enhetschef Gunilla Sallhed och handläggarna Pontus Cronholm, Ulrika Gunnesby och Ulrika Hagbarth.

Björn Risinger

Martin Eriksson

Kopia till:
Caroline Dickson, M-dep